

14. Manasse

Het ging goed in Egypte. De zeven jaren van overvloed waren gekomen. 'En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvullen.' (Gen. 41:47). Het ging niet alleen goed met het land. Het ging ook goed met Jozef. Hij was onderkoning geworden, en hij kreeg een vrouw die hem ook twee zonen baarde.

De namen die hij aan deze twee kinderen gaf zeiden iets over zijn eigen leven. De eerstgeborene noemde hij Manasse want 'God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders' (v. 51). Manasse is het Hebreeuwse woord voor 'doen vergeten'. Maar deze zoon zou Jozef altijd blijven herinneren aan deze bijzondere periode in zijn leven.

'God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders.' Ik denk dat Jozef hier bedoelt te zeggen: God heeft mij doen vergeten al de moeite die mij het ganse huis mijns vaders heeft aangedaan. De haat ontsprong in de harten van de broeders van Jozef, het ganse huis van zijn vader. *Zij* waren het die hem dood wilden. *Zij* waren het die hem in de kuil wierpen waar hij doodsangsten uitstond. *Zij* verkochten hem naar Egypte. En al de ellende en moeite die hij daar te doorstaan had was dus *hun* schuld. Zou er geen wrok in Jozefs hart geleefd hebben? Of toch op zijn minst onbegrip. Had hij een dergelijke behandeling van zijn broers verdiend? Had hij ze iets misdaan? Wij zullen Jozef toch niet veroordelen als hij niet al te goede gedachten koesterde over 'het ganse huis zijns vaders'? Jozef zou geen mens geweest zijn als hij geen onbegrip of wrok in zijn hart had gevoeld vanwege al hetgeen zij hem hadden aangedaan.

Maar nu ging het Jozef voorspoedig. Was het die uiterlijke voorspoed die ervoor zorgde dat Jozef die lange jaren van ellende door toedoen van 'het ganse huis mijns vaders' kon vergeten? Nee toch? Zo oppervlakkig leefde Jozef toch niet? Nee. Jozef zag heel duidelijk iets anders. Hij zei: 'God heeft mij doen vergeten'. Bovendien bedoelde Jozef met 'vergeten' hier niet echt vergeten. Het klinkt vreemd, maar eigenlijk wilde hij zijn moeilijke periode helemaal niet vergeten. Anders zou hij zijn oudste zoon toch niet Manasse hebben genoemd? Die naam was voor hem juist een gedenkteken. Iedere keer als hij nadacht over die naam

Manasse dan werd hij eraan herinnerd *waarom* hij zijn zoon zo had genoemd. En de betekenis van ‘vergeten’ was dus zeker niet: het gaat me nu goed, dus we denken nergens meer aan. Nee, de naam Manasse was er juist voor om iets te *onthouden*. Om iets uit te drukken. We moeten dus in een andere richting denken.

‘God heeft mij doen vergeten.’ Hier is iets wat God in zijn leven heeft gedaan. Jozef bespeurde een opmerkelijke verandering in zijn hart. Waar God iets werkt, werkt Hij wonderlijk. En zo ook hier in het hart van Jozef.

Natuurlijk herinnert Jozef zijn oude vader en zijn broers nog wel. Natuurlijk denkt hij nog wel eens terug aan die grote zielsbenauwdheid in de put. Natuurlijk is hij die donkere jaren in Egypte nog niet vergeten. Hij herinnerde zich zijn vader en broers maar al te goed. Dat blijkt wel uit het vervolg van de geschiedenis. En zijn ellende, de manier waarop hij in Egypte was gekomen was hij ook nooit vergeten. Lees Genesis 45:5 maar.

‘God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders.’ Wat bedoelde Jozef dan? Ik schreef al dat ik denk dat Jozef hier wilde zeggen dat God hem heeft doen vergeten al de moeite, die zijn broers hem hebben aangedaan. In Jozefs hart werd het wonder van *vergeving* gewerkt! God maakte hier Jozefs hart bereid om straks zonder wrok, zonder kwaadheid zijn broers te kunnen ontmoeten.

‘Vergeving’. Heb je wel eens over dat woord nagedacht? Begrijp jij iets van de inhoud ervan? We kennen het woord allemaal. Maar meestal denken we er wel erg oppervlakkig over. ‘Vergeef ons onze zonden’ is een bede waar we vaak nauwelijks over nadenken. En als iemand ons zou vragen over welke zonden we het hebben denken we meestal wel zo goed over onszelf dat we er eigenlijk geen eerlijk antwoord op weten. En als we het wel weten, dan lijkt ‘vergeving’ misschien wel de meest gemakkelijke oplossing. Maar zo eenvoudig ligt het allemaal niet. Vergeving, ware verggeving is iets waar mensen de grootste moeite mee hebben. Zowel om het te ontvangen als te schenken. En daarom mogen we best spreken van het wonder van verggeving.

Het onrecht wat Jozef was aangedaan had boze gevoelens in hem wakker gemaakt. Gevoelens van onbegrip, wrok en misschien wel wraak. Misschien

was dat nog een extra verzwaring van al zijn beproevingen. Die rusteloze strijd om af te komen van dat allesoverheersende gevoel van bitterheid; die worsteling om te kunnen begrijpen en vergeven; een strijd en worsteling die altijd verloren worden. Dank de Heere als je nu niet begrijpt waar ik het over heb. Maar als je het wel begrijpt, dan begrijp je ook waarom Jozef zo graag zijn oudste zoon Manasse noemt. Er was een gevoel van vrede met het verleden gekomen. Als hij dacht aan de mishandeling hem aangedaan door zijn broers begon zijn bloed niet meer te bruisen van innerlijke verontwaardiging, maar hij wenste hen het goede toe. Hij had vrede in zijn hart gekregen.

Denk hier niet te licht over. Jozef moest erkennen dat het niet zijn eigen werk was. Meer dan dertien jaar had hij niet kunnen vergeten en vergeven, maar nu kon hij zeggen: 'God heeft mij doen vergeten'.

Dat bijzondere werk van vergeving zien we ook in die meerdere Jozef. Hij was onbegrepen in Zijn dagen op aarde en ook daarna. Alleen, geheel alleen moest hij de zwaarste beproevingen doorstaan. Hij werd bespot, bespuwd en geslagen door Zijn eigen volk. En op het hoogtepunt van hun haat brachten zij hem aan het kruis van Golgotha. En wat zijn de eerste woorden die we dan uit Zijn mond horen? Niet: '*Mij dorst*' (Joh. 19:28). Niet: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij *Mij* verlaten?' Maar wel: 'Vader vergeef het *hun*; want zij weten niet wat zij doen.' (Luk. 23:34).

Zij vroegen er niet om. Waarschijnlijk wilden zij Zijn bede niet eens horen. Maar in Zijn onbegrijpelijke genade openbaart Hij hier de liefde wonend in Zijn eigen hart en dat van Zijn Vader. En nog woont die liefde daar. Die wonderlijke gezindheid om te vergeven in plaats van te haten.

Dus die broers van Jozef werden zomaar vergeven? En het Joodse volk ontving zomaar de vergeving van hun zonde? Er is verderop in de geschiedenis van Jozef genoeg gelegenheid om daar nog wat meer over te zeggen. Maar nu alvast het volgende: er ontstond in het hart van Jozef de gezindheid, de bereidheid om te vergeven. Maar dat betekent niet dat die vergeving zomaar werd weggeschonken! De broers van Jozef merkten nog niets van de wonderlijke verandering in het hart van Jozef. En het zou nog een hele tijd duren voordat zij het wel zouden merken, en toen konden ze het nog nauwelijks geloven. Terwijl Jozefs hart bereid gemaakt werd, worstelden ze zelf misschien onder de last

van een bezwaard geweten. Zij probeerden misschien ook wel te vergeten. Maar dan echt. Maar dat knagende gevoel van onrust verdween niet meer. En hun grootste last was wel dat ze niet wisten waar ze ermee heen moesten. Jozef verwachtten ze nooit meer terug te zien. Bovendien, wat goeds zouden ze nog uit zijn hand hebben te verwachten, na alles wat er was gebeurd? De gedachte van vergeving zal al helemaal niet in hen zijn opgekomen.

Dus waar Jozefs hart de bereidheid kreeg om te vergeven werd dat nog niet zo gevoeld door de broers. Vergeving wordt pas daar *geschonken* waar oprecht berouw wordt gevoeld en getoond. Berouw, bekering en vergeving horen onafscheidelijk bij elkaar. Dat is niet alleen bij mensen onderling zo. Zo is het ook tussen God en een ziel.

Hoewel de Heere Jezus Christus bad om vergeving voor Zijn volk betekende dat niet dat zij die ook onmiddellijk ontvingen. Integendeel! Meer dan negentien eeuwen geleden werd de Heere ter dood gebracht. Meer dan negentien eeuwen geleden bad Hij om vergeving voor Israël. Maar het volgende ligt nu nog steeds in de toekomst: 'Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene. Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon. En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder; het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder; en het geslacht van het huis van Nathan bijzonder, en hun vrouwen bijzonder; het geslacht van het huis van Levi bijzonder; en hun vrouwen bijzonder; het geslacht van Simeï bijzonder; en hun vrouwen bijzonder; al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder.' (Zach. 12:10-14).

Dit is het berouw van Israël. En dan, en niet eerder, volgt er: 'Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid.' (13:1). Dan vervult Hij Zijn belofte: 'Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.' (Mat. 1:21).

Geloof je het? Dat God is een God van vergeving? Maar bedenk je dan ook dat dat voor jou geen grond is om zorgeloos door te leven? Geloof je dat ook? Een God van vergeving is geen God voor jou als je je schuld niet kent! Een dagelijks herhaalde bede om vergeving van zonden is alleen maar huichelarij als je er geen ernst mee maakt. Waarom zou jij je hart voor Hem stijf toegesloten houden als het Zijne wijd open staat?